

IN.EM.Y. - ΕΣΕΕ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΣΣΕ

Εξελίξεις στην Οικονομία & στο Εμπόριο

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
INEMY – ΕΣΣΕ**

ΔΕΛΤΙΟ 8 | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

“Οι απόψεις στο παρόν Δελτίο είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα της ΕΣΣΕ. Η ΕΣΣΕ δε φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια και πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει το Δελτίο”.

Η υποχώρηση των πωλήσεων στους υποκλάδους της Διατροφής & της Ένδυσης/Υπόδησης συγκράτησε τον τζίρο του μηνός Οκτωβρίου

Σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο του ΙΝΕΜΥ, οι κυριότερες οικονομικές εξελίξεις για το μήνα Δεκέμβριο του 2017 (δημοσίευση στοιχείων), τόσο στον κλάδο του Εμπορίου όσο και στην ελληνική οικονομία εν γένει, συνοψίζονται ως εξής:

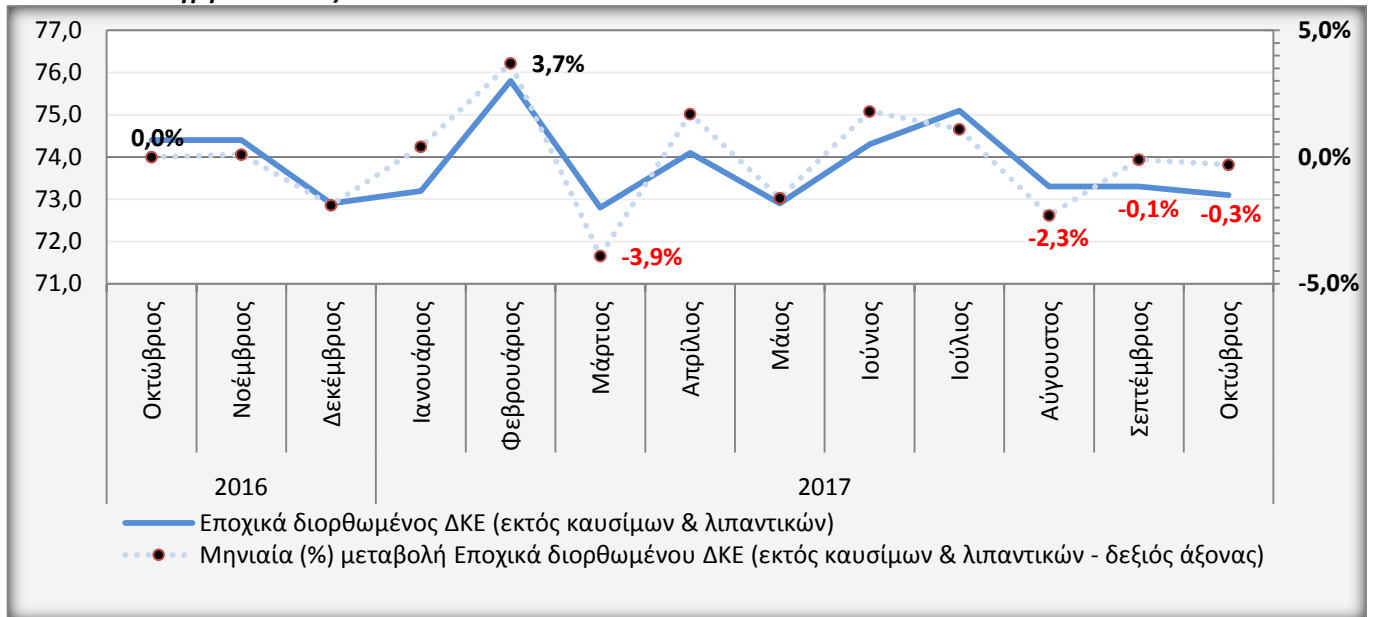
- Μηνιαία/Ετήσια υποχώρηση του εποχικά διορθωμένου τζίρου - εκτός καυσίμων - στο Λιανικό Εμπόριο.
- Καταγραφή αρνητικού ισοζυγίου ροών μισθωτής απασχόλησης (Εργάνη) στον ιδιωτικό τομέα.
- Διόγκωση του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών, τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Μηνιαία αύξηση/Ετήσια μείωση της αξίας των ακάλυπτων επιταγών και των απλήρωτων συναλλαγματικών.
- Περαιτέρω αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Μηνιαία μείωση/Ετήσια αύξηση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή/επιπέδου τιμών.

Σε αρνητική τροχιά για τρίτο συναπτό μήνα κινήθηκε ο εποχικά διορθωμένος - εκτός καυσίμων - ΔΚΕ στο Λιανικό εμπόριο, με τη μείωση να καταγράφεται τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια περίοδο αναφοράς. Σε αντίθεση με τις πολύ θετικές προσδοκίες που υπήρχαν μέχρι και το α' εξάμηνο του 2017 για σημαντική ετήσια ανάκαμψη του δείκτη, οι επιδόσεις του τελευταίου τριμήνου μετριάζουν τις αρχικές εκτιμήσεις. Έντονα ανησυχητική εξέλιξη αποτελεί η μηνιαία και η ετήσια διόγκωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών το μήνα Οκτώβριο 2017, άμεση συνέπεια της υπέρμετρης αύξησης των εισαγωγών και δη εκείνων που αφορούν στα καύσιμα. Αντιθέτως, η θετική πορεία των εξαγωγών καταδεικνύει την άνοδο της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων, παράμετρος όμως που χρήζει ακόμη μεγαλύτερης βελτίωσης. Η συνεχιζόμενη πτωτική πορεία του ποσοστού ανεργίας αποτελεί μεν μία σταθερά, θα πρέπει όμως να συνδυαστεί με τον περιορισμό της ανασφάλειας και των στρεβλώσεων της αγοράς εργασίας, όπως επίσης και με την αναγκαία αύξηση της παραγωγικότητας. Προβληματισμός προκύπτει από το για δεύτερο συνεχή μήνα αρνητικό ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης (Νοέμβριος 2017, πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη»), ενώ η σταθεροποίηση των καταθέσεων σε μηνιαία βάση αναφοράς αντανακλά την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα και τη διαφαινόμενη, τουλάχιστον σε επίπεδο μακροοικονομικών μεγεθών, ανάκαμψη της οικονομίας.

Πίνακας 1: Συνοπτική απεικόνιση των βασικότερων μεγεθών της ελληνικής Οικονομίας και του Εμπορίου (μηνιαία δημοσίευση στοιχείων)

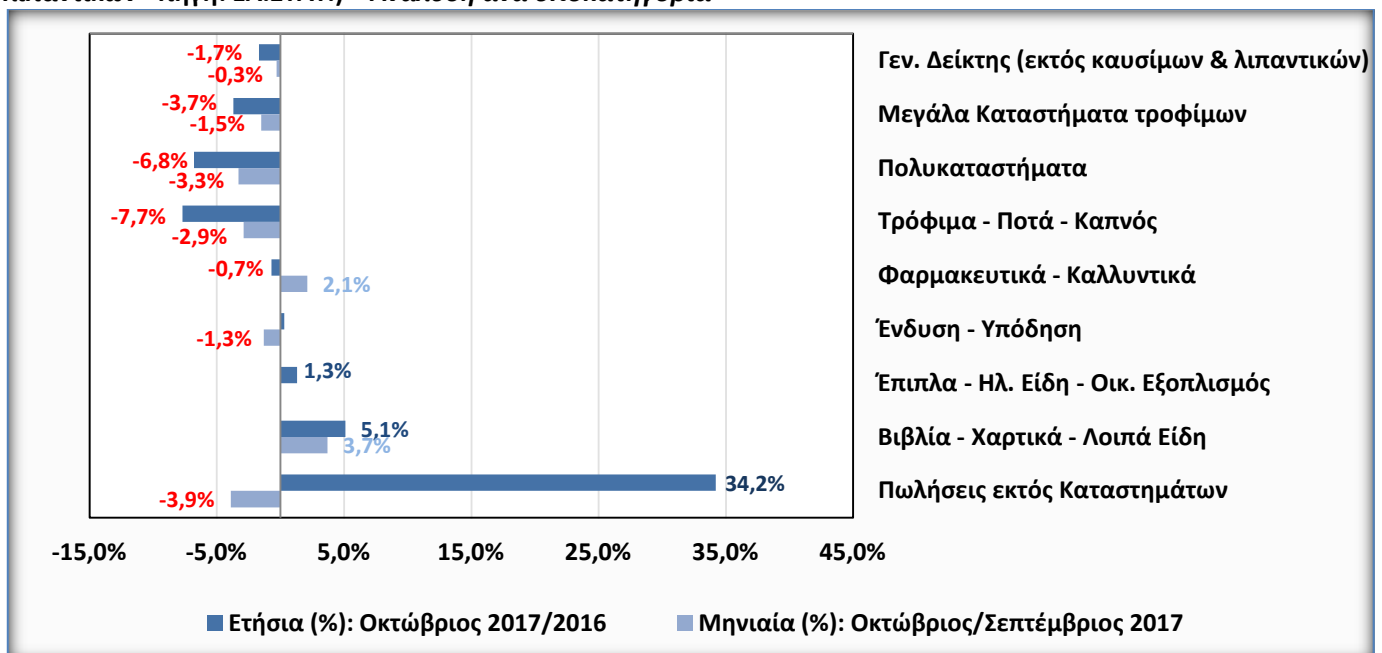
	Περίοδος αναφοράς	Μηνιαία (%)	Ετήσια (%)
1. Εναρμονισμένος ΔτΚ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Νοέμβριος 2017	- 0,9%	1,1%
2α. Αριθμός Απασχολούμενων (Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Σεπτέμβριος 2017	+ 10.000 άτομα	+ 105.800 άτομα
2β. Αριθμός Ανέργων (Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)		- 6.000 άτομα	- 135.200 άτομα
3α. Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Οκτώβριος 2017	- 0,3%	- 1,7%
3β. Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)		- 0,2%	- 1,3%
4. Έλλειμμα Ισοζυγίου Αγαθών (ΤτΕ)	Οκτώβριος 2017	38,9%	38,7%
α. Εξαγωγές αγαθών		4,0%	9,0%
β. Εισαγωγές αγαθών		16,6%	20,0%
5α. Αξία ακάλυπτων επιταγών (Τειρεσίας - (%) μεταβολές ποσών)	Νοέμβριος 2017	41,3%	- 35,7%
5β. Αξία απλήρωτων συναλλαγματικών (Τειρεσίας - (%) μεταβολές ποσών)		1,7%	- 7,6%
6. Σύνολο καταθέσεων/ρέπος Ιδιωτικού τομέα (ΤτΕ)	Νοέμβριος 2017	+ 186 εκ. €	- 0,94 δις €
α. Μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων		+160 εκ. €	+ 2,46 δις €

Διάγραμμα 1: ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο – Οκτώβριος 2017 (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων & λιπαντικών - πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

- Πτώση για τρίτο διαδοχικό μήνα σημείωσε ο εποχικά διορθωμένος - χωρίς τα καύσιμα – ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο τον Οκτώβριο του 2017 (Οκτώβριος/Σεπτέμβριος 2017: -0,3%), ενώ καθοδικά κινήθηκε και σε ετήσια συγκριτική βάση (Οκτώβριος 2017/2016: -1,7%). Ωστόσο, σωρευτικά το α΄ δεκάμηνο 2017 οι πωλήσεις των καταστημάτων λιανικής εξακολουθούν να κυμαίνονται σε θετικά επίπεδα, σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2016 (α΄ δεκάμηνο 2017/2016: +1,0%), μία τάση όμως η οποία έχει αρχίσει να εξασθενίζει μετά την ολοκλήρωση του α΄ εξαμήνου του 2017 (α΄ εξάμηνο 2017/2016: +2,1%).
- Η νέα επιδείνωση του δείκτη, αν και μικρής έντασης, δεν επιβεβαιώνει τις προσδοκίες που είχαν δημιουργηθεί μέχρι και τον Ιούνιο του 2017, σύμφωνα με τις οποίες η ετήσια αύξηση των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικής το 2017, σε σχέση με το 2016, θα προσέγγιζε ή ακόμη θα ξεπερνούσε τα επίπεδα του 2,0%. Αναφορικά με το μήνα Οκτώβριο 2017, η καταναλωτική δαπάνη είναι πολύ πιθανό να συγκρατήθηκε εν όψει του ενδιάμεσου χειμερινού εκπτώτικου δεκαπενθημέρου του Νοεμβρίου αλλά και λόγω της καθιερωμένης πλέον πρακτικής της «Black Friday» στα τέλη του ίδιου μήνα. Η επίδραση της τελευταίας παραμέτρου στη ψυχολογία και στις προσδοκίες του μέσου καταναλωτή, βάσει και της περυσινής εμπειρίας, δεν θα πρέπει να παραβλέπεται.

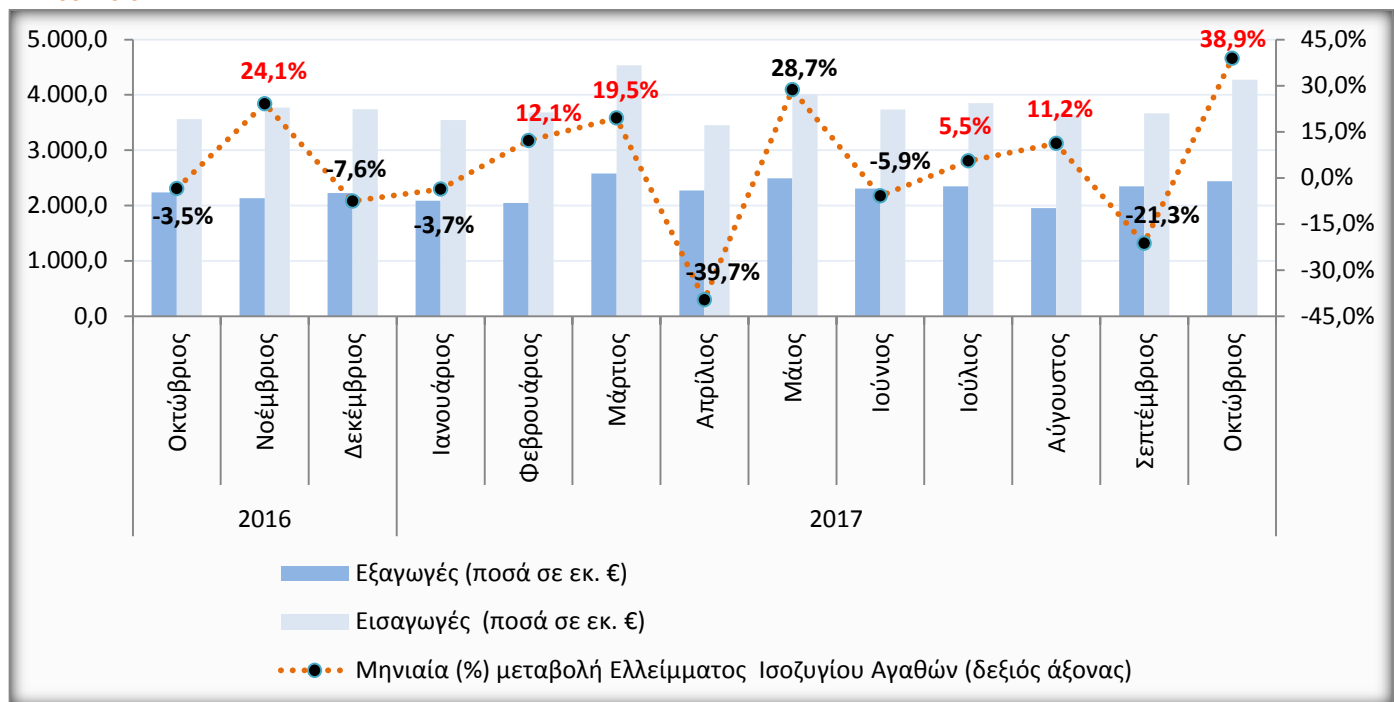
Διάγραμμα 2: ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο – Οκτώβριος 2017 (εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων & λιπαντικών - πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ανάλυση ανά υποκατηγορία

Υποσημείωση Διαγραμμάτων 1-2: Τα δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που απεικονίζονται στα παραπάνω διαγράμματα αφορούν επιχειρήσεις Λιανικού εμπορίου με ετήσιο κύκλο εργασιών - εξαιρουμένου του ΦΠΑ - άνω των 200.000 €.

- Για ακόμη έναν μήνα η υποκατηγορία «Πωλήσεις εκτός καταστημάτων» κατέγραψε τη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση (+34,2%), ακολουθούμενη από την ομάδα «Βιβλία - Χαρτικά - Λοιπά Είδη» (+5,1%), απόρροια του γεγονότος ότι στην τελευταία συμπεριλαμβάνονται και τα προϊόντα τεχνολογίας. Επίσης, η ομάδα των «Φαρμακευτικών - Καλλυντικών» μετά την αρνητική πρωτιά, όσον αφορά στην ετήσια μεταβολή του τζίρου για το μήνα Σεπτέμβριο 2017, δείχνει να περιορίζει τις ετήσιες απώλειές της το διάστημα Οκτωβρίου 2017/2016 (-0,7%), με παράλληλη ανοδική μηνιαία μεταβολή (+2,1%) του κύκλου εργασιών της, η οποία μάλιστα χωρίς την εποχική διόρθωση θα κυμαίνονταν σε ακόμη υψηλότερα επίπεδα (+7,0%). Πρέπει να τονιστεί το γεγονός πως η μηνιαία υποχώρηση των πωλήσεων της υποκατηγορίας «Ένδυσης & Υπόδησης» (-1,3%) αποδίδεται στην εποχική διόρθωση των στοιχείων, καθώς με βάση τα στοιχεία του Γενικού ΔΚΕ από τη σύγκριση των μηνών Οκτωβρίου/Σεπτέμβριου 2017 συνάγεται ισχυρή θετική μεταβολή της τάξεως του +12,6%.

Διάγραμμα 3: Εξέλιξη Εισαγωγών, Εξαγωγών και Ελλείμματος Ισοζυγίου Αγαθών (Οκτώβριος 2017 – Πηγή ΤτΕ).

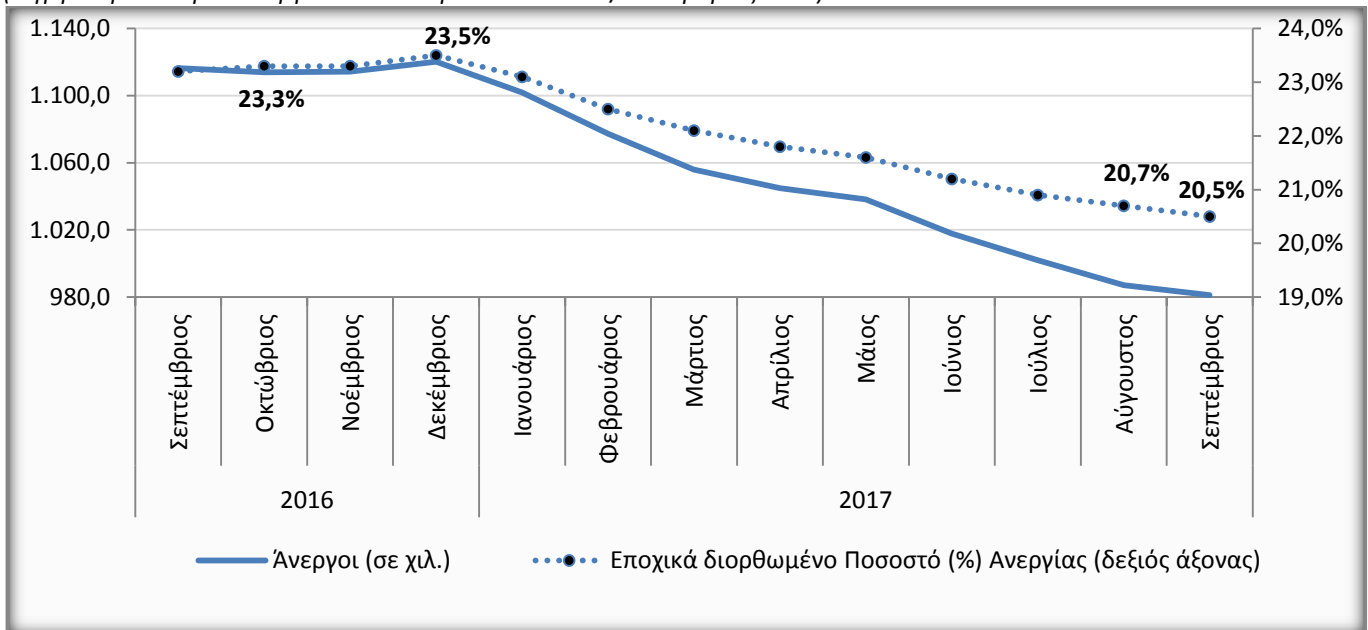

Υποσημείωση Διαγράμματος 3: Η βελτίωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών απεικονίζεται με αρνητικές μεταβολές στη διαγραμματική παρουσίαση (μαύρη απόχρωση) και η επιδείνωση με αντίστοιχες θετικές (κόκκινη απόχρωση).

- Σημαντική επιδείνωση σημείωσε το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών τον Οκτώβριο του 2017, καθώς τόσο σε μηνιαία βάση (Οκτώβριος/Σεπτέμβριος 2017:+38,9% ή +513,4 εκ. €) όσο και σε ετήσια (Οκτώβριος 2017/2016: +38,7% ή 511,8 εκ. €) παρατηρήθηκε ισχυρή διόγκωσή του. Η άνοδος των εισαγωγών τον Οκτώβριο του 2017 σε σύγκριση με το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους υπερκέρασε κατά πολύ την αντίστοιχη των εξαγωγών, τόσο σε απόλυτους όρους (+607,1 εκ. € έναντι 93,7 εκ. €) όσο και σε ποσοστιαίες μεταβολές (+16,6% έναντι +4,0%). Η συγκεκριμένη εξέλιξη οφείλεται εν πολλοίς στη διογκωμένη εισαγωγική δραστηριότητα των καυσίμων, φαινόμενο όμως το οποίο έχει έντονο εποχικό χαρακτήρα το συγκεκριμένο μήνα κάθε έτους (έλευση χειμώνα), με συνέπεια τη διαμόρφωση ελλείμματος ύψους περίπου 558 εκ. €, όταν η αντίστοιχη επίδοση του Σεπτεμβρίου ήταν πολύ χαμηλότερη (-155 εκ. €).
- Σε επίπεδο δεκαμήνου 2017 το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών ανήλθε στα 15,52 δις €, όταν για την ίδια περίοδο του 2016 η αντίστοιχη επίδοση κυμαίνονταν στα 13,43 δις €, καταγράφοντας αύξηση της τάξεως του 15,6% ή 2,1 δις €. Η παρατηρούμενη τάση διόγκωσης του ελλειμματικού ισοζυγίου αγαθών δεν αποδίδεται στην ετήσια υποχώρηση των εξαγωγών, οι οποίες στους δέκα πρώτους μήνες του 2017 ενισχύθηκαν κατά 13,6% ή 2,73 δις €, αλλά στην ιδιαίτερα ανησυχητική διαρκή άνοδο των εισαγωγών. Πρέπει να επισημανθεί πως η ετήσια εκτόξευση των εισαγωγών κατά 14,4% ή κατά 4,83 δις στο δεκάμηνο του 2017 είναι προϊόν της σταδιακής χαλάρωσης των κεφαλαιακών περιορισμών, γεγονός που έχει βελτιώσει τις προσδοκίες των καταναλωτών όπως αυτές αντανακλώνται στην αυξημένη ζήτηση.

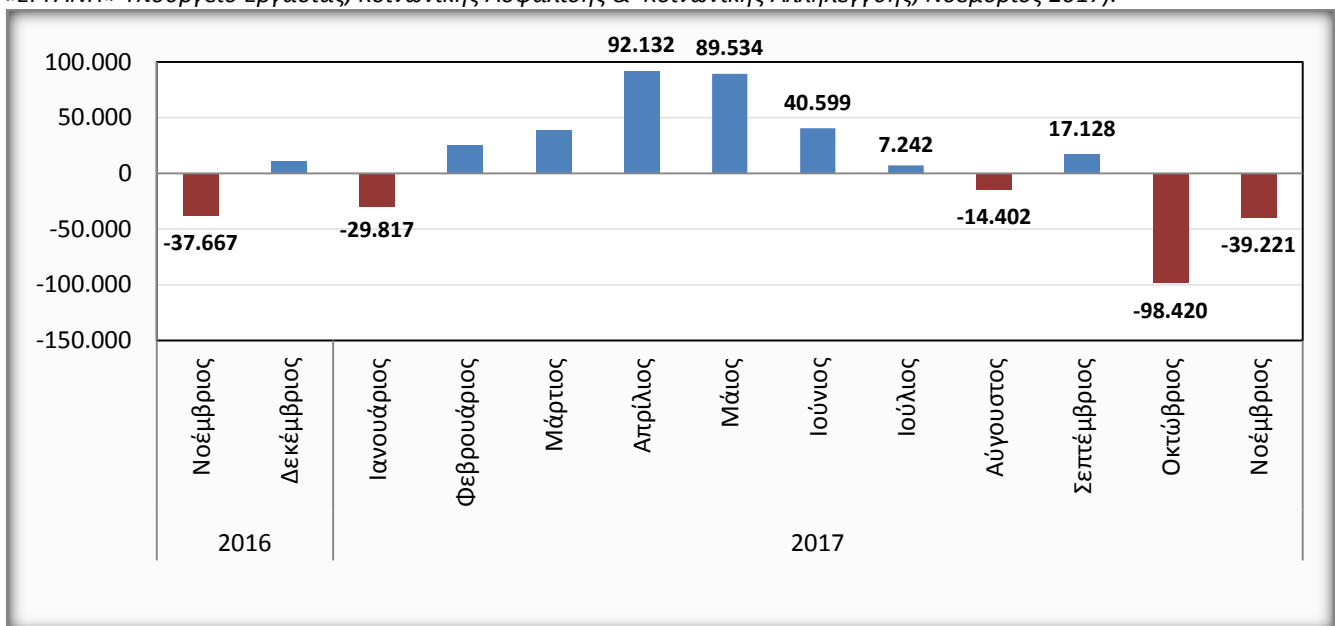
Διάγραμμα 4: Μηνιαία εξέλιξη του εποχικά διορθωμένου ποσοστού Ανεργίας & του αριθμού των Ανέργων

(Πηγή: Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: ΕΛ.ΣΤΑΤ./Σεπτέμβριος 2017).

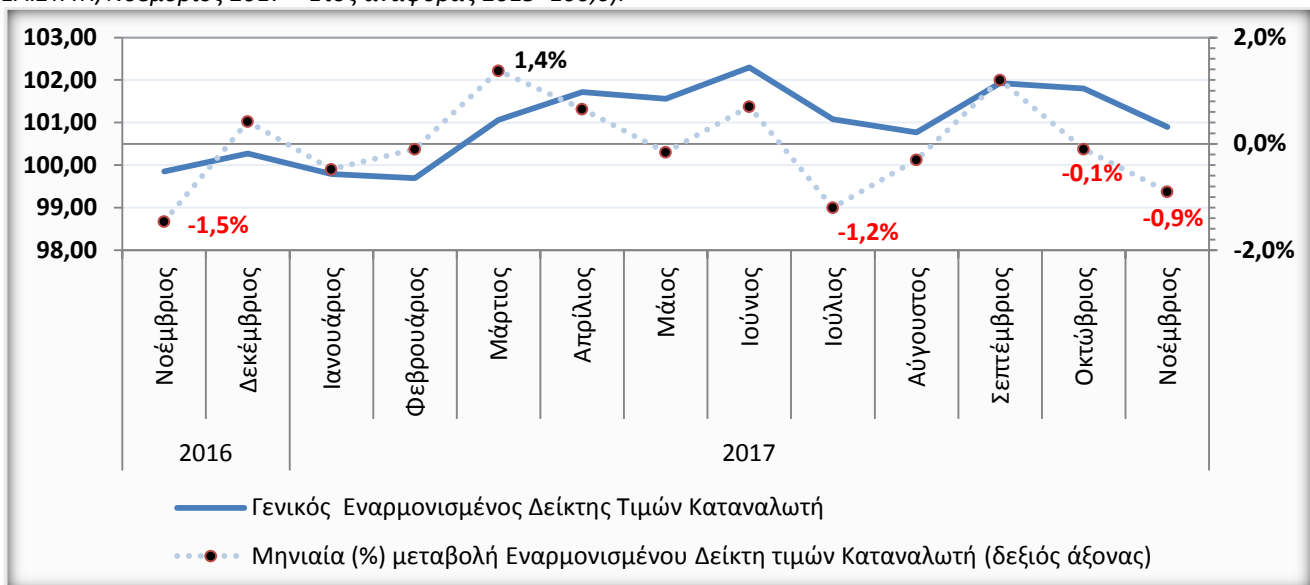
- Σταθερά πτωτική τροχιά για ένατο συνεχόμενο μήνα καταγράφει το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου 2017 το επίπεδο ανεργίας διαμορφώθηκε στο 20,5%, έναντι 23,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2016 και 20,7% τον Αύγουστο του 2017, με τον αριθμό των ανέργων να βαίνει μειούμενος τόσο σε ετήσια (Σεπτέμβριος 2017/2016: - 135.200 άτομα) όσο και σε μηνιαία βάση (- 6.000 άτομα).
- Παράλληλα, παρατηρείται υποχώρηση των δεικτών ανεργίας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και ιδιαίτερα σε εκείνη των νέων (15 – 24 ετών), με συνέπεια τη μείωσή της μετά από αρκετά χρόνια στα επίπεδα κάτω του 40,0% (39,5% έναντι 45,0% το Σεπτέμβριο του 2016). Παρόλα αυτά, δομικά προβλήματα της αγοράς εργασίας όπως η απορρόφηση των μακροχρόνια ανέργων, οι οποίοι ξεπερνούν το 70% επί του συνόλου, αλλά και η δημιουργία σταθερότερων θέσεων πλήρους απασχόλησης που θα αποφέρουν υψηλότερες αποδοχές και συνάμα αυξημένα έσοδα στα ασφαλιστικά ταμεία, δεν έχουν αντιμετωπιστεί επιτυχώς, καθιστώντας επιτακτική τη θέσπιση ελκυστικότερων κινήτρων προς τους εργοδότες.

Διάγραμμα 5: Ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (σε άτομα, πηγή: Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Νοέμβριος 2017).

- Αρνητικό ισοζύγιο 39.221 θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα κατέγραψε το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» για το μήνα Νοέμβριο του 2017, με την εικόνα όμως του εντεκάμηνου να κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση, παρουσιάζοντας θετικό πρόσημο κατά 128.230 νέες θέσεις μισθωτής εργασίας. Προβληματισμό προκαλεί η για δεύτερο συνεχόμενο μήνα υπερίσχυση των απολύσεων/αποχωρήσεων, αν και είθισται τους τελευταίους μήνες του φθινοπώρου να λήγουν ή να καταγγέλλονται οι συμβάσεις των εργαζομένων στο νευραλγικό κλάδο του τουρισμού. Παράλληλα, η επικράτηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, τόσο σε μηνιαία (Νοέμβριος 2017: 58,0% έναντι 42,0%) όσο και σε εντεκαμηνιαία περίοδο αναφοράς (Ιανουάριος – Νοέμβριος 2017: 54,7% έναντι 45,3%), αποτελεί ένα ιδιαίτερα ανησυχητικό φαινόμενο, το οποίο αντί να περιορίζεται εδραιώνεται με ολόένα και αυξανόμενο ρυθμό.

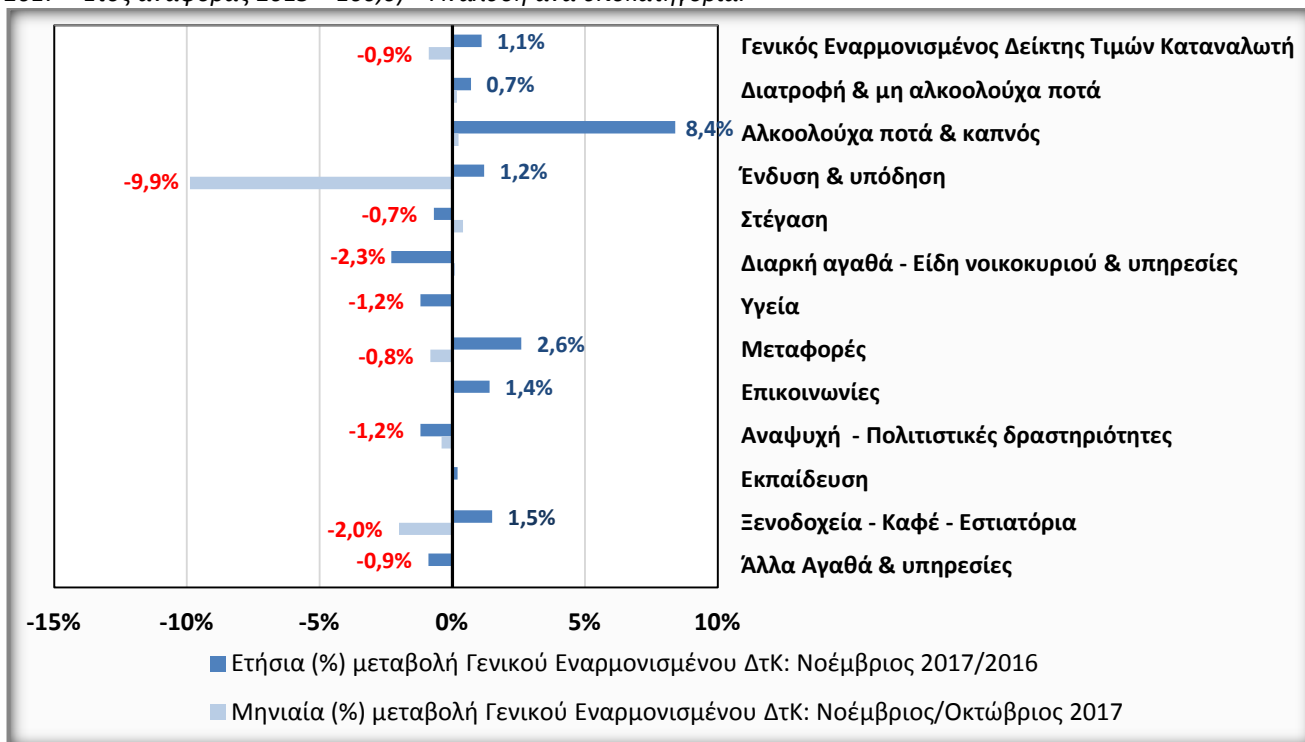
Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του Γενικού Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ./Νοέμβριος 2017 – Έτος αναφοράς 2015=100,0).

Υποσημείωση Διαγράμματος 6: Η επιλογή του Εναρμονισμένου ΔTK έναντι του εθνικού ΔTK, αποσκοπεί στη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα των στοιχείων για τον πληθωρισμό των Κρατών – Μελών της Ε.Ε. και στην επίτευξη του κριτηρίου σύγκλισης της σταθερότητας των τιμών.

- Σημαντική μηνιαία υποχώρηση σημείωσε ο Εναρμονισμένος ΔTK το μήνα Νοέμβριο 2017 (Νοέμβριος/Οκτώβριος 2017: - 0,9%), ενώ αντίθετα ανοδική ήταν η πορεία του σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016 (Νοέμβριος 2017/2016: +1,1%). Παράγοντες όπως η άνοδος των διεθνών τιμών πετρελαίου αλλά και της έμμεσης φορολογίας, συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην αξιοπρόσεκτη ετήσια άνοδο του επιπέδου των τιμών που έλαβε χώρα στη διάρκεια του μηνός Νοεμβρίου 2017. Η προαναφερθείσα αυξητική τάση, αν και βελτιωμένη σε σχέση με την επίδοση του Οκτωβρίου 2017 (+0,5%), εξακολουθεί να υπολείπεται τόσο του μέσου όρου των Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (+1,8%) όσο και εκείνου της Ευρωζώνης (+1,5%).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του Γενικού Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. / Νοέμβριος 2017 – Έτος αναφοράς 2015 = 100,0) - Ανάλυση ανά υποκατηγορία.

- Η ισχύς του ενδιάμεσου χειμερινού εκπτωτικού δεκαπενθημέρου στη διάρκεια του Νοεμβρίου 2017, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη μηνιαία υποχώρηση του Εναρμονισμένου ΔτΚ (Νοέμβριος/Οκτώβριος 2017: -0,9%), ως άμεση συνέπεια της μείωσης των τιμών πρωτίστως στην ομάδα της «Ένδυσης & Υπόδησης» (-9,9%). Αντιθέτως, η αυξημένη έμμεση φορολογία των προϊόντων καπνού («Αλκοολούχα ποτά & καπνός»: +8,4%) και η συνεπαγόμενη αύξηση της τιμής των τσιγάρων (ΕΦΚ & ΦΠΑ), σε συνδυασμό με τη διεθνή άνοδο της τιμής του πετρελαίου που επηρέασε τον κλάδο των «Μεταφορών» (+2,6%), αποτέλεσαν τις κυριότερες ετήσιες αυξητικές τάσεις του μηνός Νοεμβρίου 2017.